

هېواد کې د خرماو نوډو د بدل

د راپين شماره پخوانيږئ

بیش از ۳۵۰
سبزخانه تجارتي
و کوچک
ساخته شده
است

دست آوردهای
عمده
تحقیقات
زراعتی

چرا
باید درختان
را شاخه بُری
کنیم؟

د کب روزني دودې پر لور: هر کال به د کبانو ۲۸ میلیونه بچي تولید شي

دا په داسې حال کې ده، چې په همدې کال کې د کرنې وزارت ددې وزارت د ښوالۍ او مالدارۍ ملي پروژې له لارې د خصوصي سکتور پانگوالو لپاره د کب روزنې ۸۰ فارمونه جوړوي.

میدان وردگ کې د څارویو او چرگانو د خوراکي توکو مرکز پرانیستل شوه

د څارویو او چرگانو د خوراکي توکو د پروسس اوتولید یاد مرکز په ورځ کې نږدې اته متریک ټنه مواد تولیدوي. ددې مرکز د تولید شوي خوراکي توکو یو ۲۰ کیلو یې بوجی له ۵۸۰ تر ۶۰۰ افغانیو خرڅیږي، چې د څارویو او چرگانو د ودې لپاره مناسب خوراکي توکي دي. د میدان وردگ د کرنې ریاست هلې ځلې کوي، چې ددې ولایت بزگرانو، ښوالو او مالدارانو ته لازمي اسانتیاوې برابرې کړي ترڅو د دوي اقتصادي ودې ته زمینه برابره شي.

تولیدوي، چې ورسره به د مالدارانو او چرگانو روزونکو اړتیاوې پوره او اقتصادي ودې ته به یې زمینه برابره شي.

د میدان وردگو ولایت د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ ریاست، د ملگرو ملتونو د خوړو او کرنې ادارې «FAO» په مالي او د هالنډ هېواد په تخنیکي همکارۍ ددې ولایت مالدارانو او چرگانو روزونکو ته د اسانتیاو برابرولو په پار په دې ولایت کې د څارویو او چرگانو د خوراکي توکو د پروسس اوتولید مرکز جوړ او گټې اخیستنې ته وسپارل. د میدان وردگو ولایت د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رییس ولید احمد تسلی وایي، چې د څارویو او چرگانو د خوراکي توکو د پروسس اوتولید یاد مرکز د شېدو غواوو او هگيو چرگانو لپاره معیاري خوراکي توکي

زیربناسازی برای تقویت رشد ماهی پروری

برنامه‌ریزی‌های وزارت زراعت برای سال ۱۳۹۹ نشان‌دهنده‌ی توجه ویژه‌ی این وزارت به بخش ماهی‌پروری است. کاروباری که در افغانستان زمینه‌های زیادی دارد، اما رشد چندانی نکرده است.

هنوز بیش‌تر ماهیان مصرفی در افغانستان از بیرون وارد می‌شود. جمعیت افغانستان پی هم در حال افزایش است و اگر میزان تولید بیش‌تر نشود، فاصله‌ی تولید و تقاضا هر روز بیش‌تر و افزون‌تر می‌شود.

وزارت زراعت با درک این مسأله و نیز با فهمیدن اهمیت مصرف گوشت ماهی در مصونیت غذایی، در سال ۱۳۹۹ زمینه‌ی تولید ۲۸ میلیون چوپه‌ماهی را در کشور فراهم می‌کند. با این روش کار، فارم‌داران ماهی‌پرور، می‌توانند احتیاج‌شان به چوپه‌ماهی را از منابع داخلی رفع کنند.

بر اساس برنامه‌ی وزارت زراعت، در سال مالی ۱۳۹۹ روی تقویت زمینه‌های ماهی‌پروری کار بیش‌تر می‌شود. قرار است چهار فارم تکثیر ماهی در ولایت‌های کابل، پنجشیر، بامیان و بلخ ساخته شود. هر یک از این چهار فارم، قرار است سالانه ۲۸ میلیون چوپه‌ماهی تولید کند.

هم‌چنان، طرحی از سوی وزارت زراعت برای رشد ماهی‌پروری ساخته شده و مورد تأیید شورای عالی اقتصادی قرار گرفته است. بر اساس این طرح، وزارت زراعت پس از این در کنار ایجاد فارم، روی ساخت فارم‌های تکثیر ماهی بیش‌تر کار می‌کند، تا برای سکتور خصوصی فرصت‌های رشد ماهی‌پروری را فراهم کند.

به این ترتیب، با امکاناتی که موجود است، در ۱۳۹۹ مبلغ ۴۵ میلیون افغانی برای ساخت چهار فارم تکثیر ماهی اختصاص داده شده است.

در ۱۳۹۹ هم‌چنان وزارت زراعت از طریق پروژه‌ی باغداری و مالدارۍ خود ۸۰ فارم ماهی‌پروری را برای سرمایه‌گذاران سکتور خصوصی می‌سازد. واقعیت امر این است که سال گذشته افغانستان ۱۰ هزار تن گوشت ماهی تولید کرده بود که امسال با توجه وزارت زراعت، میزان تولید به ۱۱ هزار و ۵۰۰ تن، رسیده، یعنی یک هزار و ۵۰۰ تن در تولید گوشت ماهی افزایش به وجود آمده است.

این افزایش، در پی ساخت ۳۵۰ فارم ماهی‌پروری به دست آمده است. سال گذشته میزان ماهی‌پروری‌ها در کل کشور دو هزار فارم بود که امسال با ساخت ۳۵۰ فارم جدید به دو هزار و ۳۵۰ فارم رسیده است.

باید گفت که به تازه‌گی طرح پنج‌ساله‌ای را که وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ برای رشد ماهی‌پروری در کشور ساخته بود، از سوی شورای عالی اقتصادی تأیید شد.

اگر منابع مالی برای تطبیق این طرح یافته شود، می‌تواند تطبیق آن فصل جدیدی از رشد کاروبار را با کارایی مستقیم به ۷۰ هزار تن فراهم کند. برای رشد تولید در هر بخش، نیاز به کار بیش‌تر و بهتر تولیدکننده‌گان و ضرورت به مصرف تولید داخلی توسط شهروندان است. طی این مسیر، می‌تواند افغانستان را از لحاظ اقتصادی و رشد کاوربار به جای بهتری ببرد.

خوست کې ځوانانو د «ملي بسيا بن» په نوم برنامه پيل کړ

کولو په پار د هر ډول تخنیکي همکارۍ لپاره چمتو دي. باید وویل شي، چې د کرنې وزارت د ځنگلونو د بیارغونې او له دې طبیعي سرچینو څخه د عوایدو زیاتولو په پار په روان کال کې له بېلابېلو اړخونو څخه د جلفوزې او پستې ۱۰.۸ میلیونه نیالګي چمتو کړي دي، چې جلفوزې یې د خوست، پکتیا او پکتیکا په ولایتونو کې او پسته یې په هغو ولایتونو کې چې د پستې ونې لپاره مناسبه هوا او اقلیم ولري، د لېوالو کسانو او د ځنگلولي ټولنو په واک کې ورکول کیږي.

درې میلیارده او ۲۴۰ میلیونه افغانی خالص عاید ولري.

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت د خوست ولایت د ځوانانو له طرحې او برنامه‌ی هرکلي کوي. یاد وزارت ددې طرحې د پلي

د خوست ولایت یو شمېر ځوانانو یوه برنامه جوړه کړې او پلي کوي یې، چې پر بنسټ یې ټاکل شوې، چې د خوست په ولایت کې دولتي بنسټونو لپاره د بادامو ۲۰۰ ټونه (چې هر ټن کې له ۳۷ تر ۳۸ ونې شامل وي) جوړ شي.

دغه ځوانان وایي، چې خوست کې د ۲۰۰ ټونو په جوړولو کې د دوي په برنامه کې اته زره او ۵۰۰ ونې شاملې دي. ددغو ځوانانو په خبره، د دوي د برنامه پر بنسټ، چې ټاکل شوې خوست کې ۲۰۰ ټونه جوړ شي، د ثمر ورکولو په پیل سره به

هلمند کې د نباتي ناروغیو د تشخیص مرکز به ډېر ژر گټې اخیستنې ته وسپارل شي

ونیول شي. د نباتي ناروغیو او افتونو د تشخیص یاد مرکز، چې د کرنې وزارت د پراختیایي بودیجې له لارې جوړه شوې ده پاتې چارې به یې هم ډېر ژر بشپړ او گټې اخیستنې ته به وسپارل شي. دغه مرکز به د هلمند ولایت د ښوالو او بزگرانو په کروندو او ښونو کې د ناروغیو او افتونو د تشخیص، کنترول او مخنیوي په پار وکارول شي.

شته ناروغیو پلټنې ترسره کیږي او د وقایې په موخه به د کرنې د برخې متخصصینو له خوا پروخت د بېلابېلو نباتي ناروغیو مخه به هم

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت له خوا د هلمند ولایت ښوالو او بزگرانو ته د اسانتیاوو برابرولو په پار د نباتي ناروغیو د تشخیص د ودانۍ جوړولو چارې پیل شوې وې، چې اوس د بشپړولو په درشل کې ده او ډېر ژر به گټې اخیستنې ته وسپارل شي.

د هلمند د کرنې رییس زلمي الکو وویل، دا لومړي ځل ده، چې هلمند کې د نباتي ناروغیو او افتونو د تشخیص او وقایې مرکز جوړیږي. د ښاغلي الکو په خبره په دې مرکز کې د بزګرو او ښوالو په کروندو کې د

کمپاین سراسری شاخه‌بری زمستانی در زون شمال آغاز شد

زراعت که در تمامی ولسوالی‌های ولایات زون شمال و در دورترین مناطق این زون فعالیت‌های خویش را توسط کارمندان ترویج به سطح ولسوالی‌ها و دهقانان پیش‌قدم در سطح قریبه‌ها انجام می‌دهد. در همین حال، شماری از باغداران در ولایت جوزجان می‌گویند باغ‌های که در آن تمام عملیه‌های تخنیکي از جمله شاخه‌بری به صورت بسیار دقیق انجام می‌گردد و باغ‌هایی که توسط برنامه ملی باغداری و مالدارۍ احداث شده و از طریق کارمندان این اداره رهنمای‌های تخنیکي صورت می‌گیرد، حاصلات آن به تناسب باغ‌های معمولی افزایش یافته است.

و گوشتی باید در دو فصل زمستان و بهار صورت گیرد. شاخه‌بری در جوان‌سازی درختان، شکل‌دهی درست و دقیق درخت و افزایش حاصلات باغ‌های میوه تاثیر مثبت دارد.

برنامه ملی باغداری و مالدارۍ وزارت

وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ، از طریق برنامه ملی باغداری و مالدارۍ خود، کمپاین سراسری شاخه‌بری زمستانی را در زون شمال کشور آغاز کرده است.

این کمپاین که از ولایت جوزجان آغاز شده، قرار است هزاران جریب باغ میوه در پنج ولایت شمالی شاخه‌بری شود. احمدفهم جباری هماهنگ کننده برنامه ملی باغداری و مالدارۍ وزارت زراعت در زون شمال، می‌گوید که با آغاز فصل نموی درختان تمامی باغ‌هایی که از طریق برنامه ملی باغداری و مالدارۍ وزارت زراعت احداث شده، شاخه‌بری می‌شوند.

شاخه‌بری در تمامی میوه‌جات خسته‌سنگی

از کارمندان وزارت زراعت برای اخذ بورسیه‌های تحصیلی هند امتحان گرفته شد

وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ، به منظور تربیه کادرهای متخصص و مسلکی، از ۲۳۷ تن از کارمندان خود برای اخذ بورسیه‌های تحصیلی در مقطع لیسانس و ماستری و اعزام‌شان برای تحصیل به هند، امتحان گرفت. از میان اشتراک‌کنندگان این رقابت، قرار است ۱۲۶ تن برای ادامه‌ی تحصیل به هند فرستاده شوند. این آزمون تحت نظارت هیات رهبری وزارت زراعت با حضور ۲۳۷ تن از کارمندان مرکزی و ولایتی در مقر این نهاد برگزار شد.

بیش از ۳۵۰ سبزخانه تجارتي و كوچك ساخته شده است

حشمت‌الله حبيبي

جهت توان‌مندسازی زنان برای زنان زراعت‌پیشه و فامیل‌های بی‌سرپناه هستند ساخته است. مسوولان پروژه حمایت از اولویت دوم می‌گویند: «این سبزخانه‌ها در ولایات ننگرهار، هرات و بلخ ساخته شده که فرصت‌های شغلی برای خانم‌ها، کشت و تهیه مواد غذایی برای فامیل‌شان در طول سال بالخص در فصل زمستان، نگهداشت و صرفه‌جویی پولی که از سبزخانه‌های کوچک به دست آمده، تغذیه‌ی بهتر، عاید بلند، تنوع غذایی برای صحت‌مندی و بالاخره کاهش فقر و مصونیت غذایی را تامین کند.

روبینا یک تن از باشندگان ولسوالی کوهستان ولایت کاپیسا است که به همکاری وزارت زراعت سبزخانه‌ای برایش ساخت شده است.

به دسترس دهقانان و مستفیدشونده‌گان قرار گیرد. هم‌چنان کشت در سبزخانه باعث کنترل و تنظیم آفات و امراض آبیاری منظم و تمام فعالیت‌های کشت به صورت منظم صورت می‌گیرد و تولید فعلاً بیش‌تر نسبت به گذشته است. این پروژه در نظر دارد تا در سال آینده، ۲۰۰ سبزخانه‌ی بزرگ و دو هزار و ۴۰۰ سبزخانه‌ی کوچک را نیز ایجاد کند. پروژه‌ی حمایت از اولویت دوم (SNaPP) وزارت زراعت، آبیاری و مالداري نیز ۳۹ سبزخانه کوچک را

وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در سال جاری بیش از ۳۵۳ سبزخانه کوچک و تجارتي را در مرکز و ولایات ساخته است. هر سبزخانه کوچک که ۴-۱۰ متر است، ۳۵ هزار افغانی هزینه برداشته است. سبزخانه‌های بزرگ که هر کدام ۹-۴۰ متر است، هر یک ۵۰۰ هزار افغانی هزینه برداشته است.

این سبزخانه‌ها به منظور رشد اقتصاد خانواده‌ها و ایجاد تنوع غذایی در فصل‌های مختلف سال به دسترس دهقانان و مستفیدشونده‌گان ایجاد شده که در آن انواع مختلف سبزیجات و ترکاری کشت می‌شود.

پروژه ملی باغداری و مالداري «NHL» وزارت زراعت، آبیاری و مالداري امسال ۱۴۳ سبزخانه کوچک و ۱۷۱ سبزخانه بزرگ تجارتي را در مرکز و ولایات ساخته است.

مسوولان پروژه‌ی ملی باغداری و مالداري می‌گویند: «در گذشته سطح آگاهی دهقانان پایین بود و کشت در فضای باز تنها در فصل معین کشت صورت می‌گرفت، ایجاد سبزخانه‌ها باعث شده که محصولات در فصل غیر کشت

دکب روزنی دودې پر لور: هر کال به د کبانو ۲۸ میلیونه بچي تولید شي

اکبر رستمي وویل، چې په وروستيو کلونو کې د کبانو د تولید د ودې په پرځه کې پانگونه ډېره شوې ده. هغه وویل، چې تېر کال د کرنې وزارت د کب روزنې ۳۵۰ فارمونه جوړ کړي دي، چې د کبانو د غوښې د تولید د زیاتوالي لامل شوي دي.

تېر کال افغانستان ۱۰ زره ټنه د کبانو غوښه تولید کړی و، خو د کرنې وزارت په پاملرنې سره سېر کال د تولید کچه ۱۱ زره او ۵۰۰ ټنو ته ورسېد، یعنې د کبانو د غوښې په تولید کې یو زر او ۵۰۰ ټنه زیاتوالي راغلي دي. دغه زیاتوالي د ۳۵۰ نوي فارمونو په جوړولو سره لاسته راغلي دي. تېر کال په ټول هېواد کې د کب روزنې د فارمونو شمېر دوه زره و، خو سېر کال د ۳۵۰ نوي فارمونو په جوړولو سره یې شمېر دوه زره او ۳۵۰ فارمونو ته ورسېد.

باید وویل شي، په دې وروستيو کې د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت له خوا په هېواد کې د کب روزنې دودې په پار چې کومه طرحه جوړه شوې ده، د اقتصادي عالي شورا له خوا تایید شوي دي.

سکتور پانگوالو لپاره د کب روزنې ۸۰ فارمونه جوړوي.

کې د کرنې وزارت ددې وزارت د بنوالی او مالداري ملي پروژې له لارې د خصوصي

۱۳۹۹ یم کال کې د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت د کب روزنې د زمينو پر پیاوړتیا کار کوي او ټاکل شوې، چې د کابل، پنجشیر، بامیان او بلخ په ولایتونو کې د کب روزنې څلور تکثیري فارمونه جوړ کړي. د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت ویاند اکبر رستمي وایي، چې یاد جوړېدونکي فارمونه به هر یوه یې په کال کې د کبانو ۲۸ میلیونه بچي تولید کړي.

بناغلي رستمي وویل، چې د کب روزنې د پراختیا د هغې طرحې پر اساس چې د کرنې وزارت له خوا چمتو او د اقتصادي عالي شورا له خوا تایید شوي دي، د فارمونو د جوړولو ترڅنګ، به تر دې وروسته د کرنې وزارت د کب روزنې د تکثیري فارمونو پر جوړولو ډېر کار کوي، تر څو د خصوصي سکتور لپاره د کب روزنې د ودې فرصتونه برابر شي.

د کرنې وزارت ویاند وویل، چې په ۱۳۹۹ یم کال کې د کب روزنې د څلورو تکثیري فارمونو جوړولو په پار ۴۵ میلیونه افغانی ځانګړې شوې ده.

دا په داسې حال کې ده، چې په همدې کال

هېواد کې د خرما ونو دود بدل

جمعه گل اشرفی

هغه وویل په دې ننداريزه قطعه کې ښوالو او ځمکوالو ته د خرما ونو د کرکېلي او ساتلو په پار عملي او نظري زده کړې هم ورکول کيږي.

په پام کې ده چې، د هلمند د کرنې ریاست د خرما په بېلابېلو وړایتیو څېړنه وکړي او د ترویج په موخه یې د دې ولایت ټولو ولسوالیو ته تکثیر کړي.

د هلمند د کرنې رییس وایي، چې سړ کال د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت له خوا، هلمند کې د خرما «کجورو» سوداګریزو ښونو جوړولو طرحه منظور او په ۱۳۹۹ یم مالي کال کې پلي کيږي. ددې طرحې پر اساس په ۱۳۹۹ یم مالي کال کې په دې ولایت کې د خرما «کجورو» ۲۵ جریبه سوداګریز ښونه او کلکسیون جوړيږي. دغه ښونه په دې ولایت کې د کجورو ښونو جوړولو د ترویج او پراختیا په پار جوړيږي.

هلمند په ټوله کې حاصل خیزه سیمه ده په دې ولایت کې یو شمېر نورې مېوې هم ښه پایله ورکړې که د خرما ښونه هم په کې جوړ شي ددې سیمې اقتصادي ودې ته زمینه برابريږي.

د یادولو ده، چې سړ کال د کجورو «خرما» ښونو جوړولو ملي طرحه د عالي اقتصادي شورا له خوا ومنل شوه.

ددې طرحې پر اساس ټاکل شوې، چې د کرنې وزارت له خوا د کجورو دوه زره او ۷۰۰ هکتاره سوداګریز ښونه جوړ شي او دغه راز د خرما د بېلابېلو نژادونو د انساجو د کرکېلي له لارې د خرما د اصلاح شوي او تصدیق شویو نیالګیو د تولید او تکثیر په پار درې لاپراټوران هم ایجاد شي.

ددې ترڅنګ د فراه، هلمند او ننگرهار په ولایتونو کې څېړنیز فارمونه او د خرما ملي کلکسیون جوړول، د کیفیت د کنټرول اسټنډرډونه پلي کول، د بازار موندنې تصدیق پانې صادرول او ترویجې چوپړونه وړاندې کول د کرنې وزارت ددې طرحې نورې برخې دي.

ددې طرحې پر اساس د کرنې وزارت په برنامه کې د کجورو سوداګریز ښونه جوړول، د کجورو ښونو جوړولو په پار له وچو او هغو ځمکو څخه، چې دکرکېلي وړ نه دي ګټه پورته کول، د انساجو کرلو له لارې د بېلابېلو نژادونو د اصلاح شویو نیالګیو تولید، د کورني مارکېټ لپاره ښه کیفیت لرونکي خرما تولیدول، د ښوالی په برخه کې د کار زمینه برابرو، خصوصي سکتور ته د پانګونې نوي فرصتونه برابرو او د بېلابېلو نیالګیو ملي کلکسیون جوړول شامل دي.

تېر کال افغانستان د ۹.۲ میلیونه ډالرو په ارزښت ۱۸ زره او ۷۶۰ ټنه خرما وارد کړي دي. د دغو ښونو له جوړولو څخه د کرنې وزارت موخه د ښه کیفیت لرونکي خرما د تولید ډېر والي او له بهره د خرما د تولیداتو د کچې ټېټول دي. د خرما په برخه کې پر ځان بسیا کېدل د کورني مصرف په برخه کې د کال ۱۰ میلیونه ډالر د افغانستان د اقتصادي ودې په برخه کې مرسته کولای شي او ددې ترڅنګ ډېرو خلکو ته د کاروبا او پانګونې زمینه هم برابروي.

د هلمند د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رییس زلمي الکويي، چې په ۱۳۹۷ یم کال کې ددې ولایت په مرکز لښکرګاه، ناوې او نهرسراج ولسوالیو کې د خرما ۱۵۲ ونې په فني او مسلکي ډول القاح، ښاخبري او اصلاح شول او ترڅنګ یې هغو بزګرو ته چې د خرما ونو ښونه لرل د ښې روزنې او پالنې په پار عامه پوهاوي ورکړل شوي دي. د زلمي الکويي په خبره د خرما هغه ونې چې القاح شوي دي حاصلات یې ښه دي.

ښاغلي الکويي وویل، یادو پایلو ته په کتو په ۱۳۹۸ یم کال کې ددې ولایت د انار باغ څېړنیز فارم کې د لومړي ځل لپاره په دوه جریبه ځمکه کې د خرما اصلاح شوي ننداريزې قطعې جوړې شوې، چې موخه یې په دې ولایت کې د خرما ونو ترویج او تکثیر وو.

ددې ننداريزې قطعې په هکله د هلمند د کرنې رییس وویل: «ددې قطعې جوړولو څخه موخه په هلمند ولایت کې د خرما ونو ترویج او تکثیر دي ترڅو ښوال و هڅول شي، چې په خپلو ځمکو کې د خرما ښونه جوړ کړي.»

ریاست د څېړنو د برخې کارکوونکي، د کرنې پوهنځي زده کړیالانو، استادانو او د بېلابېلو انستیتونو زده کړیالان او استادان څېړنې ترسره کوي او له څېړنو وروسته یې کروندګرو ته د کر په موخه سپارښتنې کوي.

د ننگرهار د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ ریاست په پام کې لري، چې په ۱۳۹۹ یم کال کې ددې ولایت په یو شمېر ولسوالیو کې د خرما «کجورو» ۵۰ جریبه نوي ښونه جوړکړي. دغه ښونه په دې ولایت کې د کجورو د ښونو جوړولو د ترویج او پراختیا په پار جوړيږي.

ننگرهار په ټوله کې حاصل خیزه سیمه ده په دې ولایت کې د نارنج له ونو تر زیتونو هغو ښه پایله ورکړې که د خرما تجربه هم په کې ووشي د دې سیمې اقتصادي مټ ورسره لا غښتلي کیدای شي.

د ننگرهار ترڅنګ هلمند هم هغه ولایت دي، چې په دې وروستیو کې په کې د خرما «کجورو» ښونو جوړولو په پار هلې ځلې روانې دي او په دې ولایت کې د خرما ښونو جوړولو او ترویج په پار هڅې کيږي.

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت د هېواد په ځینو ولایتونو کې د خرما «کجورو» ښونه جوړ کړي او وایي، چې موخه یې ددغې مېوې د ونو نیالولو دود بدل دي.

د کرنې وزارت د ښوالی د برخې چارواکي وایي، چې افغانستان متنوع اقلیم او ترڅنګ یې ټاوده اوړي او وچې دښتې لري، چې د خرما «کجورو» کرکېلي او تولید لپاره مساعد چاپېریال دي. د کرنې وزارت د چارواکو په خبره له پخوا راهیسې د ننگرهار، لغمان، فراه، نیمروز، هلمند، کندهار او خوست په ولایتونو کې په دودیزه توګه د خرما کرکېله دود دي، چې د تخم په واسطه تکثیريږي. د یادو ولایتونو اقلیمي شرایط د خرما «کجورو» کرکېلي او تولید لپاره مساعد اقلیم دي او په دغو ولایتونو کې د خرما ونې ښې پایلې ورکړي دي.

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت له برنامه څخه یو هم د خرما «کجورو» ونو پالل او روزل دي. دغه وزارت ښوالو ته د خرما «کجورو» ونو دکرکېلي لارې چارې ښيي او په هېواد کې د خرما ښونو جوړولو په پار هلې ځلې کوي. هلمند، فراه، کندهار، لغمان او ننگرهار هغه ولایتونه دي، چې د خرما پالنې لپاره مناسب اقلیم لري.

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت له خوا د هېواد په یو شمېر ولایتونو کې په ازمايښتي ډول د خرما «کجورو» ښونه جوړې شوي دي. لومړنۍ حاصلات ښيي، چې د وطني خرماو کیفیت د ګاونډیو هېوادونو تر هغو ښه دي.

د هغو ولایتونو له ډلې چې د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت له خوا ورته د خرما «کجورو» ښونه جوړ شوي یو هم د ننگرهار ولایت دي. د ننگرهار د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ ریاست د شمېرو له مخې په دې ولایت کې د خرما «کجورو» څه باندې ۸۰ جریبه ښونه جوړ شوي دي، چې د قناعت وړ حاصل ورکوي.

د ننگرهار د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ سرپرست رییس ډاکټر محمد ضمیر بهسودي وایي، چې په دې ولایت کې د خرما ښونو جوړولو په پار هلې ځلې روانې دي او تر دې دمه په دې ولایت کې د خرما څه باندې ۸۰ جریبه ښونه جوړ شوي دي. د ښاغلي بهسودي په خبره د ننگرهار د کانال کرنیز شرکت اړوند د خرما په ۴۵ جریبه بڼ کې د خرما شپږ ډوله ونې موجودې دي، چې ترې شپږ ډول خرما ترلاسه کيږي. ددې ترڅنګ ددې ولایت اړوند د پیر سید احمد گیلاني په ۳۵ جریبه بڼ کې د خرما سیمه ییز ډولونه کرل شوي دي.

د ننگرهار د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ ریاست سرپرست وایي، چې ددې ولایت اړوند په څېړنیز او روزنیز مرکز «کلکسیون» کې د خرما پر بېلابېل ډولونو څېړنې روانې دي. ښاغلي بهسودي وایي: «د ننگرهار د کرنې ریاست اړوند د څېړنیز او روزنیز مرکز «کلکسیون» په ۸۷۵ متر مربع ځمکه کې د خرما بېلابېل ډولونه کرل شوي دي، چې پر دغو ډولونو د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ

دست آوردهای عمده تحقیقات زراعتی

~~شجاع الحق~~

غرض جلوگیری از ضایعات آب؛

۸. تحقیق در مناطق خشک غرض دریافت انواع مقاوم نباتات در مقابل کم‌آبی از ساحات خشک؛
۹. تحقیق روی ماشین آلات به خاطر دریافت نوع موثر و اقتصادی ماشین آلات زراعتی؛
۱۰. تبادلۀ مواد ژنتیکی با مؤسسات بین‌المللی تحقیقاتی به اساس تقاضای رسمی؛
۱۱. تحکیم روابط با مؤسسات ملی و بین‌المللی؛
۱۲. احیا، بازسازی تجهیز و توسعه فارم‌های تحقیقاتی مرکز و ولایات؛
۱۳. تطبیق پروژه‌های انکشافی و مصارفاتی در ۱۴ ولایت
۱۴. و تحقیق روی ۹۳۸ نوع «جرم‌پلازم» میوه‌جات مختلف در شش زون اقلیمی.

پلان بودجه‌ی انکشافی ریاست
انستیتوت تحقیقات زراعتی طی
سال ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

بودجه سال ۱۳۹۷ بیش از ۱۰۲ میلیون
افغانی که در ۲۰ فارم تحقیقاتی واقع
۱۵ ولایت تقسیم گردیده که ۸۴ درصد
آن به مصرف رسیده است. این بودجه
شامل ساختمان‌ها، فعالیت‌های عملیاتی،
منابع بشری و خریداری است که از طریق
مستوفیت‌ها به ولایات کابل، ننگرهار،
کندهز، بغلان، تخار، بدخشان، بلخ، هرات،
قندهار، هلمند، پکتیا، کاپیسا، کنړها، پروان
و بامیان انتقال گردیده و به مصرف رسیده
است.

بودجه انکشافی ریاست انستیتوت تحقیقات زراعتی در سال جاری ۳۱ میلیون و ۵۰۰ هزار افغانی اختصاص داده شده است. این بودجه در ۱۹ فارم تحقیقاتی مرکز ولایات مختلف کشور با در نظر داشت نیازمندی‌ها و اولویت‌های فارم‌های تحقیقاتی مصرف می‌شود.

پلان تجارب تحقیقاتی تطبیق شده
در فارم‌های تحقیقاتی زون‌های
اقلیمی کشور در مرکز و ولایات
سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۹

بودجه انکشافی سال ۱۳۹۹ مبلغ ۳۵ میلیون
افغانی برای تمام ۲۱ فارم تحقیقاتی در
مرکز و ولایات اختصاص داده شده است.
مراکز تحقیقاتی در مرکز و ولایات
افغانستان توسط نشانه‌ی ستاره سرخ در
نقشه افغانستان نشانی گردیده است.

- **تقلیل مصارف در بخش مقدار تخم ریز**
نیاتات خاصاً گندم به اساس نتیجه از تجارب تحقیقاتی اگرانومیکی مقدار (۱۵) کیلو گرام در فی هکتار
- **و معرفی دویا کیمیایی به نام «فلیکور»**
جهت جلوگیری از امراض سرخی گندم بعد از اخذ نتایج تحقیقاتی برای دهاقین که حدود ۲۰-۳۰ درصد از کاهش حاصلات جلوگیری می کند.

پلان ریاست انستیتوت تحقیقات
زراعتی طی (سال‌های ۱۳۹۷،
۱۳۹۸ و ۱۳۹۹)

۱. ادامه تحقیقات توافقی و تطبیقی و آغاز تحقیقات اساسی با استفاده از تکنولوژی جدید غرض اصلاح نباتات و بلند بردن سطح حاصل؛
۲. به دست آوردن تخم‌های هسته‌ای (مادری) بعد از مراحل نسل‌گیری و انتخاب و طرق استفاده آن در نسل‌های بعدی؛
۳. معرفی انواع جدید و ارایه سفارش‌های علمی از طریق ترویج به ادارات مربوطه و نیازمندان؛

۴. تحقیق غرض تشخیص و شناسایی امراض و آفات نباتی به خاطر طرق موثر درمان و کنترل امراض و آفات و تعیین دوز مناسب دواها؛

۵. تحقیق روی علفهای خوش کیفیت از نگاه مقاومت در مقابل کم آبی، خوش خوراکی و حاصل دهی؛

۶. تحقیق روی انواع اشجار جنگلی به منظور دریافت انواع مقاوم در مقابل کم آبی و رقابت در مارکیت و حفظ محیط زیست؛

۷. تحقیق روی آب، جهت دریافت طرق موثر آبیاری و معرفی سیستم‌های بهتر

- شامل‌سازی ۱۰ نفر در کورس ماستری و شش نفر در کورس دکترا که در جریان تحصیل هستند؛
- ایجاد یک جن‌بانک معیاری و ستندرد در بادام‌باغ کابل؛
- حفر دو چاه عمیق در بادام باغ کابل؛
- مصرف ۹۳ درصد بودجه انکشافی احیا و توسعه فارم‌های تحقیقاتی در مرکز و ولايات؛

- برگزاری کنفرانس ملی گندم و جو در مرکز وزارت به اشتراک متخصصین، نماینده‌گان مؤسسات بین‌المللی، دانشمندان و استادان رشته‌ی زراعت؛
- جمع‌آوری ۹۳۸ اکسپژن میوه‌جات مختلف داخلی و خارجی در فارم تحقیقاتی بادام‌باغ و فارم‌های تحقیقاتی ولایات ننگرهار، کندز، بلخ، قندهار و هرات؛
- چاپ و نشر هفت «کتلاک» میوه‌جات مختلف و چاپ «کتلاک» گندم و ده‌ها بروشور در رابطه با نباتات مختلف؛

- جمع‌آوری سه هزار و ۴۴۵ اکسیرن نباتات مزروعی شامل گندم، جو، جوار، شالی، سایوبین، پخته، نخود، عدس، نباتات روغنی، انواع سبزیجات و علوفه‌جات؛
- تولید ۵۰-۱۰۰ تن تخم‌مادری و قرار دادن غرض ازدیاد تخم‌های بنیادی به دسترس تصدی تخم‌های اصلاح‌شده و اتحادیه تخم‌پروری سکتور خصوصی؛
- با استفاده از تخم‌های اصلاح‌شده گندم توسط ده‌قین؛ مقدار حاصل از ۲.۱ متریک تن به ۳ متریک تن و در ساحه للمی از ۰.۵ به ۱.۲ متریک تن فی هکتار افزایش یافته است؛

- ایجاد هفت باغ نمایی میوه‌جات مختلف در هفت فارم عمده تحقیقات به منظور معرفی سیستم‌های جدید باغداری برای باغداران؛

• معرفی سیستم‌های جدید زراعتی محافظتی
(Conservation Agriculture) بعد

از اخذ نتایج از فارم‌های تحقیقاتی برای دهقانان به منظور کاهش مصارف عملیاتی، نگهداری مواد عضوی در خاک و جلوگیری

از فرسایش خاک؛

- تحکیم روابط علمی و تحقیقاتی با مؤسسات بین‌المللی و مؤسسات تحصیلات زراعتی به خاطر تبادل نظریات علمی، تطبیق تجارب تحقیقاتی مشترک، تهیه مواد تحقیقاتی و آموزش عملی و نظری صدها تن از محصلین رشته‌ی زراعت در فارم‌های تحقیقاتی، مرکز و ولایات؛

انستیتوت تحقیقات زراعتی افغانستان از ریاست‌های سکتوری در چوکات وزارت زراعت، آبیاری و مالداري است. مسوولیت راه‌اندازی تحقیقات و معرفی تکنولوژی‌های نوین را جهت افزایش سطح تولیدات زراعتی، کاهش فقر و مصونیت غذایی عهده‌دار است.

ریاست انستیتوت تحقیقات زراعتی در هفت زون اقلیمی فعالیت دارد که شامل ۲۱ فارم تحقیقاتی در ۱۷ ولایت کشور می‌شود که سالانه ۳۰۰-۴۰۰ تجربه‌ی تحقیقاتی در آن تطبیق می‌گردد. هدف از فعالیت این ریاست رشد و انکشاف تولیدات زراعتی و مالدار، حاصل‌خیزی و ثمربخشی به منظور تامین معیشت پایدار، مصونیت غذایی، افزایش حاصلات زراعتی، معرفی نباتات اصلاح‌شده و کاهش فقر می‌باشد.

مقصدهای این ریاست

- انکشاف و معرفی نژاد(ورایتی) های اصلاح شده نباتات با استفاده از تخنیک های مدرن نسل گیری؛
- انتقال تکنولوژی های مناسب زراعتی به دهاقین با هم آهنگی و همکاری نماینده گان ترویج؛
- افزایش همه جانبه در تولیدات، حاصل خیزی و سود بخشیدن زراعتی و مالرداری در کشور؛
- استفاده موثر از منابع در جهت تولید تکنولوژی با استفاده از تخنیک مدیریتی همه جانبه؛
- طرح پالیسی برای تطبیق برنامه های ملی تحقیقاتی از طریق پوهنتون ها؛
- تحکیم روابط با مؤسسات ملی و بین المللی تحقیقاتی؛

دست‌آوردهای تحقیقات زراعتی از سال ۱۳۹۷ به این سو

- از جمه ۲۰ فارم تحقیقاتی ۱۵ فارم آن قسماً بازسازی شده است؛
- تهیه ماشین آلات زراعتی (۱۸۷) قلم به فارم‌های تحقیقاتی مرکز و ولايات؛
- اعمار یک ترمیم‌گاه تحقیقی ماشین آلات زراعتی در بادام‌باغ؛
- معرفی نژاد(ورایتی)های اصلاح‌شده غله‌جات (گندم‌های بهاری و زمستانی، آبی ۳۶ نژاد و للمی ۱۰ نژاد، جو، جواری و شالی از هر کدام چهار نژاد)؛
- معرفی نژادهای نباتات صنعتی و پلیت‌دار (سایوبین شش نژاد و چهار نژاد هم در حالت معرفی، نخود شش نژاد، ماش دو نژاد، عدس دو نژاد، پنبه سه نژاد و دو نژاد نیز در حالت معرفی)؛
- ایجاد شش مرکز تحقیقی میوه‌جات در شش زون اقلیمی؛

- معرفی ۲۲ بسته اگرومیکمی برای ۲۲ نژاد (ورایتی) اصلاح شده گندم، جواری و جو برای دهقانان،
- تولید ده ها تن تخم مادری گندم، جو، جواری، شالی، پخته، سایوین، عدس، نخود و سبزیجات مختلف؛
- ایجاد یک فارم تحقیقاتی مناطق خشک در ساحه ۳۵ جریب زمین واقع بادام باغ؛
- ایجاد دو فارم تحقیقاتی للمی به مساحت یک هزار جریب زمین در ولایات تخار و بلخ؛

[illegible]

چرا باید درختان را شاخه‌بری کنیم؟

✍ آصف رجایی

توسط شاخه‌بری درخت غلو یا باز تربیه شده که میوه جهت انکشاف رنگ با شعاع آفتاب مواجه ساخته شده و هم‌چنان از آفتاب سوخته‌گی میوه نیز باید جلوگیری شود. ذریعه کوتاه کردن شاخ درخت غلو شده با یک‌کردن شاخه درخت باز نگاه داشته می‌شود.

هم‌چنان مواجه‌ساختن درخت به شعاع آفتاب باعث قد پست نگهداشتن درخت می‌گردد.

۱۱- ازدیاد اندازه میوه:

شاخه‌بری نظر به اندازه شدت آن سبب کم شدن تعداد میوه‌ها می‌گردد این عمل بالای شاخ و برگ‌ها و میوه اثر دارد. تعداد کم‌تر میوه باعث افزایش جسامت میوه می‌گردد و هر قدر که ساحه برگ زیاد باشد به همان اندازه میوه مورد پسند و خوب تولید می‌شود. اندازه خوب میوه در سیب، شفتالو و انگور که به صورت تازه از آن استفاده می‌شود، رول بارز دارد. شاخه‌بری بالای اندازه میوه تاثیر دارد و هم‌چنان یک‌کاری میوه یکی از عملیات مهمی جهت تولید میوه کلان به شمار می‌رود.

۱۲- آسان ساختن عملیات باغ:

در مراحل اولی نمو نبات یا درخت که بشکل درست تربیه شود، زمینه استفاده از زمین خالی جهت کشت کردن نباتات وسطی یا **inter-cropping** به بسیار آسانی مهیا می‌گردد. در باغ مثمر در اثر شاخه‌بری مناسب دواپاشی جمع‌آوری حاصل و دیگر عملیات زراعتی به بسیار آسانی می‌تواند صورت بگیرد.

۱۳- افزایش عمر درخت:

انواع درختان که نمو سریع دارند عمرشان کوتاه است یعنی عین نوع درخت تحت شرایط مناسب نمویی عمر تولیدی آن نسبت به نوع درخت دیگر که در شرایط نمو مناسب قرار ندارد، زیاد است شاخه‌بری وسیله کنترل است که اجازه نمو زیاد را نمی‌دهد و در نتیجه عمر درخت زیاد می‌گردد.

۱۴- جوان‌سازی درختان پیر:

با استفاده از شاخه‌بری تشدید، در درختانی که میوه گرفتن را توقف داده‌اند، تولید میوه تشویق می‌گردد. این حالت به صورت عموم در انواع میوه‌جات که میوه را بر نوده‌های سال گذشته (یک‌ساله) یا نوده جدید تولید می‌کنند واقع می‌شود در صورت عدم نمو نوده‌ی جدید میوه تولید نمی‌شود. این مشکل در درختانی که برای چندین سال شاخه‌بری نشده حاد است و درخت در حالت حاصل ندادن قرار می‌گیرد به خاطر که نمو جدید وجود ندارد در چنین شرایط باید شاخه‌ها کوتاه و نمو جدید جهت تولید میوه تشکیل گردد.

۱۵- کنترل امراض و آفات:

شاخه‌بری شاید یک سلاح مدافع جهت جلوگیری از پخش برخی آفات و امراض باشد.

ادامه در صفحه ۷

شاخه‌بری (pruning)

شاخه‌بری عبارت از فن قطع کامل و یا جزئی شاخه ریشه پوست برگ گل و یا میوه به منظور تحت تاثیر قرار دادن و نحوه رشد و باردهی درخت است.

شاخه‌بری یکی از عملیه‌های مهم باغداری بوده و از حدود سه هزار سال قبل شناخته شده و مورد استفاده قرار دارد.

اهداف شاخه‌بری

۱- تعادل تناسب میان نوده و ریشه:

در هنگام کشیدن نهال مثمر از قوریه قسمت از ریشه‌ها زخمی شده و ریشه‌های تقلیل یا فته ضروریات غذایی قسمت بالایی نبات را نمی‌تواند برآورده کند. اگر تعادل میان ریشه و نوده (ساقه) توسط شاخه‌بری ایجاد نشود نهال بعد از غرس کردن یا خشک می‌شود و یا هم نمو آن بسیار ضعیف می‌گردد حفظ تعادل تناسب بین ریشه و نوده در نهال‌هایی که عمر یک‌ساله داشته آن قدر مشکل نبوده ولی در میوه‌جات برگریز که نهال پیوندی عمر دوساله داشته ضروری است که تناسب بین ریشه و ساقه‌ی نهال‌ها در نظر گرفته شود شاخه‌های غیر مطلوب باید قطع شده و به صورت درست بسته‌بندی گردد.

۲- جلوگیری از تشکیل نقطه اتصال

ضعیف بین دو شاخ:

وقتی که دو نوده به اندازه‌ی مساوی در یک زاویه باریک نمو داشته باشد در نتیجه شاخه‌های با هم نزدیک نمو کرده شاخه‌های ضعیف و زاویه بین دو شاخه کوچک تشکیل می‌گردد در اثری حاصل‌دهی نسبت ازدیاد میوه شاخه‌های متذکره را می‌شکنند ولی با استفاده از شاخه‌بری زاویه بزرگ بین دو شاخه به وجود می‌آید که قدرت برداشت میوه و نمو جسمانی شاخه‌ها با آن افزایش می‌یابد.

۳- تنظیم و موقعیت شاخه‌های عمده:

تعداد و موقعیت شاخه‌های عمده در چار اطراف ساقه‌ی درخت مربوط شرایط اقلیمی مخصوصاً تابش شعاع آفتاب و دیگر فکتورهای تشویق‌کننده نمو می‌باشد گذاشتن تعداد زیاد شاخ‌ها در درختان مثمر برگ‌ریز باعث نمو غلو شده و از نفوذ شعاع آفتاب به داخل درخت ممانعت می‌کند بر عکس اگر تعداد شاخ‌های عمده بسیار کم باشند ساختمان درخت نمو ضعیف داشته و خطرات زیاد متوجه درخت می‌شود فلهمذا گذاشتن چهار تا شش شاخه‌ی عمده به چهار اطراف درخت مناسب و مطلوب می‌باشد شاخ‌های عمده در چهار اطراف درخت باید خوب تقسیم یا موقعیت مناسب داشته و یک شاخ از شاخ دیگر باید فاصله مناسب داشته باشد زاویه بین دو شاخ باید کلان یعنی بین ۴۵ تا ۶۰ درجه و نقطه‌ی اتصال باید قوی باشد.

۴- دور کردن شاخ‌های متقاطع و مزاحم:

بعضی شاخه‌ها یکی بالای دیگر واقع

شده که باعث زخمی شدن ساقه برگ‌ها و میوه‌ها می‌گردد شاخه‌های مزاحم و متقاطع زمینه داخل شدن امراض را مساعد ساخته و هم‌چنان باعث سایه (مانع تابش نور آفتاب) بر میوه که در قسمت پایین قرار دارد شده و در نتیجه میوه مرغوب و خوش کیفیت تولید نمی‌شود با دور کردن شاخ‌های متقاطع و مزاحم شعاع آفتاب در داخل درخت نفوذ می‌کند و حاصل زیاد و خوش کیفیت تولید می‌گردد.

۵- دور کردن نوده آب‌دار و سکر:

نوده آب‌دار از پندک‌های در حال استراحت که بالای آن شاخچه‌ها و ساقه موقعیت دارد به وجود می‌آید که قسمت تولید میوه آن بسیار کم است نوده‌های سکر از قسمت زیر زمین نبات به وجود آمده که سطح حاصل‌دهی درخت را کم می‌سازد. درخت خوب و پرحاصل باید از واتر سبروت (water sprout) و سکر (sucker) عاری نگهداری شود.

۶- تنظیم نمو قوی بودن و استقامت شاخه‌ها:

با استفاده از اساسات و میتودهای مناسب شاخه‌بری نمو قوی و استقامت نمو شاخ‌های مورد پسند تنظیم شده می‌تواند به طور مثال اگر نقاط نمویی کم‌تر باشد هر کدام آن‌ها دارای نمو قوی بوده و در صورتی که نقاط نمویی زیاد نگهداری شود نمو فی نوده کم‌تر خواهد بود. موقعیت شاخه با استفاده از قطع درست تنظیم شده می‌تواند.

به طور مثال اگر هدف از به وجود آمدن نوده به طرف پایین یا افقی باشد نوده به استقامت پندک پایین و یا اگر هدف از تشکیل نوده عمودی باشد نوده به استقامت پندک بیرونی قطع گردد. با استفاده از تخنیک مخصوص شاخه‌بری نظر به خصوصیات یعنی نمو درخت به شکل پراکنده یا افقی و یا عمودی می‌تواند تنظیم شود.

۷- تنظیم نمو جسمانی و میوه‌گیری:

نمو جسمانی (بدنی) و میوه‌گیری یکی با دیگر بسیار ارتباط نزدیک دارند جهت به دست آوردن حاصل زیاد برای سال‌های زیاد موازنه مناسب بین نمو جسمانی و میوه‌گیری باید حفظ شود به

۸- تشویق نمو منظم میوه‌گیری:

میوه‌گیری غیرمنظم (سال‌بری) در انواع مختلف درختان مثمر به صورت عموم یک مشکل عام است در سالی که درخت زیاد حاصل می‌دهد گل کم تولید نموده و در سال آینده مجبور به تولید یا حاصل کم گردیده سال‌بری در درخت مذکور به وجود می‌آید. در سیب و ناک بعد از گل کردن نوک نوده پندک نهایی در اوایل تابستان قطع گردد نوده‌های تولیدی برای سال آینده تولید می‌کنند که مشکل سال‌بری تا اندازه‌ای نیز رفع می‌گردد.

۹- کنترل اندازه نبات:

غرس کردن درختان به فاصله بسیار نزدیک، یکی از مهم‌ترین فکتور حاصل زیاد در فی واحد زمین می‌باشد، جهت به دست آوردن این هدف ضروری است درخت قد پست تربیت شود. قد درخت باید توسط شاخه‌بری کنترل شود. سیستم‌های مختلف تربیتی درختان وجود دارد که درختان قد پست را نسبت به سیستم‌های عادی تولید کند، هم‌چنان با استفاده از پایه‌های مادری قد پست و سیستم مناسب شاخه‌بری تعداد زیاد درختان در فی واحد زمین را غرس کنیم.

۱۰- تنظیم مواجه ساختن به شعاع

آفتاب:

مواجه ساختن درخت به شعاع آفتاب جهت انکشاف رنگ میوه بسیار ضروری می‌باشد

چرا باید درختان را شاخه‌بری کنیم؟

است که در چهار اطراف ساقه‌ی مرکزی به فاصله مناسب شاخ‌های قوی که زاویه آن بین شاخ و تنه باید ۴۵-۶۰ درجه و شاخ اولی از زمین باید ۴۵ cm و طول ساقه‌های آن ۱۵-۲۰ cm و فاصله بین شاخ‌های پایین و بالا باید ۱۰-۱۵ باشد. نقص این طریقه این است که بالای ساقه‌ی مرکز سایه کرده، ضعیف شده و حیات نبات به خطر مواجه می‌شود.

۲- سیستم میان خالی (Open central system):

در این سیستم شاخ‌های جانبی مانند ساقه که تاب خورد باشد، بلکه نمو بین چند شاخه که به انجام بالایی نزدیک باشد، موقعیت داشته تقسیم شده که به تمام حصه‌های مرکزی می‌رسد. کیفیت حاصل آن خوب باشد قد آن کوتاه باشد دواپاشی و جمع کردن میوه آن به آسانی باشد، نقص آن این است که بالای نهال زاویه کم ضعیف و شاخ یکی به دیگر نزدیک انکشاف می‌کند که زیاد حاصل بوده و به واسطه فشار کم می‌شکند که در این سیستم شفتالو، زردآلو، شلیل و غیره تربیت می‌شوند.

۳- سیستم کج‌ویچ مرکزی (Modified leader system):

این سیستم در بین دو سیستم دیگر حالت بین‌الینی را دارد که ساقه چندین مرتبه قطع می‌شود که به سیستم تدریجی سمت آن تغییر می‌کند. ساقه به طور دوامدار مانده نمی‌شود که قطع کردن شاخ مرکزی و جانبی تا یک وقت دوام می‌کند که به طور مناسب شاخ‌های جانبی به میان می‌آید تمام عملیات به خوبی صورت می‌گیرد این سیستم طریقه خوب به نظر می‌خورد. به خاطری که فایده اطراف دیگر را یک‌جای می‌کند.

۴- سیستم اسپالیر (Espalier system):

در این سیستم نهال‌ها طور افقی یا نیمه‌افقی تربیت می‌شود. نهال‌هایی که در این سیستم تربیت می‌شود، نوع اسپالیر نامیده می‌شود که به طریقه مختلف موازی سیستم نمو کند بنام ((Corden یاد می‌شود چنان‌که این نهال‌ها کار زیاد می‌خواهد. این سیستم، غیر از انگور در دیگر نهال‌ها به طور تجارتي تطبیق نمی‌شود. □

مؤثریت این عملیه مربوط به فاکتورهای دیگر نیز می‌باشد. یعنی امراض «کینکر» باکتری و پوسیده‌گی نسواری در میوه‌جات هسته سنگی آتشک در ناک خشک کردن نوک نوده‌ها در ستروس قسمی توسط شاخه‌بری کنترل می‌گردد. پاک‌کاری درخت و ساحه‌ی باغ رول مهم در کنترل امراض و آفات دارد. از این رو شاخ‌های مرده و زخمی باید از درخت و زمین باغ دور شده و سوختانده شود. بسیار مهم است که بعد از قطع کردن هر شاخ مریض، باید وسایل شاخه‌بری تعقیم شود. در غیر آن مرض از شاخ مریض به درخت یا شاخ سالم انتقال می‌گردد.

زمان شاخه‌بری

زمان شاخه‌بری بسته‌گی به نوع نبات و هدف شاخه‌بری دارد که در دو موقع سال می‌تواند اجرا شود. یکی در اواخر زمستان و یا هم اوایل بهار که به نام شاخه‌بری زمستانی یا شاخه‌بری «سیاه» یاد می‌شود و درخت در حال استراحت می‌باشد. دومی در فصل تابستان اجرا می‌گردد که به نام شاخه‌بری سبز یاد می‌گردد. در این موقع درخت نمو فعال دارد. در هر دو نوع شاخه‌بری باید شاخه‌بری به مقدار لازم و در نهایت احتیاط لازم صورت گیرد.

شاخه‌بری زمستانی وقتی صورت می‌گیرد که درخت خواب و شاخه‌های آن برهنه است. این شاخه‌بری نسبتاً آسان بوده زیرا تمام اندام درخت معلوم می‌گردد. اما در شاخه‌بری سبز که به نام شاخه‌بری تابستانی یاد می‌گردد، در بهار تا آخر تابستان صورت گرفته می‌تواند و زیادتر مربوط به حذف گل‌ها و میوه‌ها و شاخه‌های اضافی و اسپرها است. شاخه‌بری «water sprout» و «Sucker» و پا جوش‌ها نیز در این فصل شاخه‌بری می‌گردد. شاخه‌بری بوته‌های زینتی و شاخه‌بری برگ نیز در این فصل صورت می‌گیرد.

این شاخه‌بری خیلی مهم بوده باید شخصی ماهر علمی و فنی شاخه‌بری نماید به صورت عموم شاخه‌بری سبز به علت ذخیره‌سازی مواد غذایی، رشد شاخ‌های جدید تشکیل جوانه گل و بالا رفتن کیفیت میوه اثر دارد. متوجه باید بود که اجتناب از شاخه‌بری سبز صدها مراتب بهتر از شاخه‌بری غلط و نادرست است.

سیستم‌های تربیتی

نظر به خواهش، سیستم‌های تربیتی فرق می‌کند هر سیستم جهت حاصل زیاد و کیفیت بهتر برای آسانی کار شایسته به انجام می‌رسد که مهم‌ترین آن‌ها قرار ذیل است:

۱. سیستم مرکزی عمودی (Central leader system):

در این سیستم یک ساقه مرکزی وجود دارد و شاخ‌های جانبی در چهار اطراف نهال به اندازه‌های مناسب نمو می‌کند و فایده آن این

کونر کی دنیا لگیو اېښودو کمپلین پیل شو

د کونر د کرنې ریاست وایي، چې سرکال به په دې ولایت کې د بېلابېلو مېوویو زر او ۱۶ جریبه نوي بڼونه جوړ شي. د کونر د کرنې ریاست د چارواکو په خبره د مېوونو بڼونه جوړول په دې ولایت کې د بڼوالی په برخه کې لوي پرمختګ دي.

د کرنې وزارت هلې ځلې کوي، چې کونر ولایت کې بڼوالی ته وده ورکړي، هغه ونې ترویج کړي، چې په لنډه موده

د کونر د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست وایي، چې په دې ولایت کې د نېالګیو اېښودو کمپلین پیل شوي دي، چې په ترڅ کې به یې ددې ولایت په بېلابېلو سیمو کې څه باندې یو میلیون مټر او غیر مټر نېالګي کېښودل شي. د کونر د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست چارواکي وایي، چې سر د کونر په دولتي او شخصي قوریو کې یو میلیون او ۱۸۸ زره او ۷۳۰ نېالګي د وېش په پار چمتو شوي دي.

د چارواکو په خبره له دې ډلې ډېر شمېر نېالګي یې د کونر د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست په قوریو کې تولید شوي، چې د طرز العمل او لایحې مطابق به یې دولتي ځایونو، عامه المنفعه سیمو، ښوونځیو او مدرسو ته د قید او جمع نه وروسته د ګډ پلاوي په شتون کې ووېشل شي.

د کونر د کرنې ریاست چارواکي ډاډ څرګند کړ چې د نېالګیو تر وېشلو وروسته د ساتنې په موخه د ولایت مقام په مشرۍ د چاپېریال ساتنې او ښاروالۍ ادارو سره په ګډه ځانګړي میکانیزم جوړوي ترڅو په سمه توګه د نېالګیو ساتنه وشي. په ورته وخت کې د کونر د کرنې ریاست له خوا سرکال په دې ولایت کې د مېوې څه باندې زر جریبه بڼونه هم جوړېږي.

کوپراتیف مولدین شیردرلو گر تجهیزشد

همکاری برنامه‌ی «کلپ» مربوط به وزارت زراعت، تهیه شده است.

کوپراتیف مولدین شیر «خواجه ویس بابا» در ولسوالی محمدآغه ولایت لوگر، با امکانات جدید تجهیز شد. ریاست زراعت، آبیاری و مالدارۍ ولایت لوگر، می‌گوید که این تجهیزات شامل وسایل مختلفی از قبیل یک پایه جنراتور، دستگاه مخلوط‌کننده، سردکننده، درم‌های جمع‌آوری شیر، «پی‌ایچ متر»، وسایل لابراتواری و دستگاه‌هایی برای تعیین درصد شحم شیر و دیگر امکانات می‌شود. این تجهیزات توسط ریاست زراعت به

به هفت صد خانم زراعت پیشه درسرپل تخم سبزیجات توزیع شد

شده است. هم‌چنین به دو تن از این زنان ۲۲ قلم مواد مورد ضرورت در پروسس سنتر نیز توزیع شده است.

ریاست زراعت، آبیاری و مالدارۍ ولایت سرپل، از توزیع شش نوع تخم سبزیجات به هفت صد خانم زراعت‌پیشه در این ولایت خبر داده است.

تخم سبزیجات به خانم‌های زراعت‌پیشه که تحت پوشش برنامه باغچه‌های خانگی قرار دارند، توزیع

صدباغ جدید عنب در فراه ساخته می شود

جریب باغ دیگر عنب را امسال از طریق پروژه رشد زراعت و انکشاف روستایی در این ولایت بسازد.

ریاست زراعت، آبیاری و مالداري ولایت فراه، می گوید که شانزده هزار نهال عنب را به منظور ساخت صد قطعه باغ جدید در این ولایت، به صد باغدار توزیع کرده است.

این باغ های جدید عنب، قرار است در قریه های مربوط به ولسوالی پشت رود فراه ساخته شود. همچنین ریاست زراعت، آبیاری و مالداري فراه در نظر دارد تا سه صد

دنگرهاری کوبت کی دخرما بنونه جورپری

ولایت یوشمیر نور ولسوالی دخرما نو لپاره مناسب اقلیم لری. په یوشمیر ولایتونو کې د کرنې وزارت له خوا په ازمايښتي ډول د خرما بنونه جورپې شوي دي. هلمند، فراه، کندهار، لغمان او ننگرهار د خرما پالنې لپاره مناسب اقلیم لري.

ننگرهار په ټوله کې حاصل خیزه سیمه ده د نارنج له ونو تر زیتونو هغو ښه پایله ورکړې که د خرما تجربه هم وشي د دې سیمې اقتصادي مېت ورسره لا غښتلي کیدای شي.

د ننگرهار د کرنې، اوبولگولو او مالداري ریاست ددې ولایت د بټي کوبت په ولسوالۍ کې د خرما «کجورو» بنونه جورپي. دغه بنونه په دې ولایت کې د کجورو د بنونو جورولو د ترویج او پراختیا په پار جورپي.

د کرنې وزارت له برنامه څخه یو هم د خرما ونو پالل، روزل او ښوالو ته پېژندل دي. دغه وزارت ښوالو ته د خرما ونو دکربلي لارې چارې ښيي. خرما تر ډېره په گرمو سیمو کې وده کوي د ننگرهار بټي کوبت او ددې

د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت ۱۳۹۹م کال دورې له ۲ تر ۵ می نېټې پورې د ډیګر مېله او ډیسرلني کرنیزو محصولاتو پخپل وختمندارتون د کابل په بادامباغ کې به لاره اچوي

تولیدي او خدماتي شرکتونه نندارې ته دخپلو محصولاتو دوراندې کولو او دغرفې داخډ په پار له دغوشمېر و سر د اړیکه ونیسي

۰۲۰۲۹۲۲۴۴۰/۰۷۸۱۹۸۰۱۸۰
agfair@mail.gov.af

یادونه
غوښتنې مو د ۱۳۹۸م کال د کب له ۲۴مې وروسته نه منل کیږي

وزارت زراعت، آبیاری و مالداري مېله دهقان ویست و پنجمین نمایشگاه محصولات زراعتي بهاری را از ۵ تا ۲۴ حمل ۱۳۹۹ در بادامباغ کابل برگزار می کند.

شرکت های تولیدی و خدماتی برای نمایش محصولات شان و برای اخذ غرفه به این شماره ها در تماس شوند.

۰۲۰۲۹۲۲۴۴۰/۰۷۸۱۹۸۰۱۸۰
agfair@mail.gov.af

یادآوری:
درخواست ها بعد از ۲۴ حوت ۱۳۹۸ پذیرفته نمی شود.

د بزرگرانو د اړیکو مرکز

گرانو بزرگرانو؛

۱۵۰ وړیا شمېرې سره اړیکه ونیسئ او د کرنې له کارپوهانو سره خپلې ستونزې شریکې کړئ، ستاسو د ستونزو هوارولو په پار به ډېر ژر تاسو ته ځواب درکړل شي.

۱۵۰

